

مقطع تحصیلی: کاردانی ■ کارشناسی □ رشته: گرافیک ترم: ۱ سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس: کارگاه مبانی هنرهای تجسمی (1) نام و نام خانوادگی مدرس: سیده سارا قاسمپور مرادی
آدرس email: line.graphic@gmail.com تلفن همراه مدرس: ۰۹۳۸۲۷۸۰۰۵۲

جزوه درس: کارگاه مبانی هنرهای تجسمی (1) مربوط به هفته : دهم ■
text: دارد ■ ندارد □ voice : دارد □ ندارد ■ power point : دارد □ ندارد ■
تلفن همراه مدیر گروه : ۰۹۳۸۲۷۸۰۰۵۲

به نام خدا

جلسه دهم :
ترکیب بندی در سواد بصری:

مهم ترین مرحله در فرآیند حل مسئله بصری ترکیب بندی است. کنترل اولین مرحله یک آفرینش هنری است و در آن هنرمند می تواند بیشترین کنترل را روی کار خود داشته باشد و بیشترین فرصت را برای بیان اهدافش دارد.

درک و ارتباط بصری

هنرمند در مرحله ایجاد یک اثر هنری مجموعه ای از عناصر را با قصد رساندن پیام خاصی کنار هم می چیند. اما در بیننده این اثر غیر از فرآیند دیدن به معنای علمی آن فرآیندهای پیچیده دیگری برای یافتن معنی اطلاعات ورودی از طریق بینایی بر اساس معنای مشترک . ترکیب بندی اهمیت موارد پایه ای نقطه، خط، شکل و... برای یک نوع اثر هنری اطلاعات خاصی در مورد آن رشته هنری به ما می دهد. مثلا در زمینه نقاشی سایه روشن، شکل و جهت بیشترین اهمیت و از سوی دیگر اندازه و حرکت کمترین اهمیت را دارند. این تنوع محدود به یک رشته هنری نیست بلکه سبک هنری هنرمندان مختلف نیز در اهمیت این موارد پایه ای موثر است .

تعادل

از زمانی که یک کودک راه رفتن را می آموزد، اهمیت تعادل برای او روشن می شود. و نا خواسته می آموزد این تعادل برای او لازم و ضروری است. و این آموخته در زندگی هر فرد ادامه پیدا خواهد کرد تا آنجایی که حتی در ادراکات بصری او هم موثر است. از طرف دیگر از نظر ریاضی ثابت می شود هر شکلی با هر سطحی از پیچیدگی حتما دارای نقطه ثقلی قابل محاسبه است و هیچ محاسبه ریاضی سریع تر از قوای بصری انسان برای کشف این نقطه وجود ندارد. انسان به طور ناخودآگاه با دیدن هر چیزی به دنبال دو محور افقی و عمودی آن است. و این ساختار عمودی افقی اصلی ترین ارتباط انسان با پیرامونش است. تجربیات بصری انسان در طول زندگی ، نوعی شعور ذاتی در او ایجاد می کند که پایداری یک جسم را با توجه به اندازه و شکل و همچنین شکل پایه اش بسنجد و ایستایی آن را تخمین بزند .

تنش

ما در محیط خود یا بسیاری از اشیا مواجه می شویم که بی ثبات به نظر می رسند. دایره مثال خوبی است هر جور که به آن نگاه می کنی باز هم همان به نظر می رسد. راه حلی که چشم انسان در این مواقع برای خود دارد ایجاد دو خط فرضی عمومی و افقی برای شکل است تا آن را تبدیل به شکلی پایدار و که البته این خط طبق تجربه بصری ما و بر اساس وزن و چگالی بودن آن شکل ترسیم می شود. در شکل های ساده و منظم پیدا کردن این ایستا کند خطوط برای چشم آسان است اما وقتی شکل دارای پیچیدگی و پیش بینی ناپذیری است پیدا کردن این خطوط بسیار مشکل شده و این برای چشم ایجاد نوعی تنش می کند که نمی توان همیشه آن را بد پنداشت . ارزش این تنش بسته به معنا و مفهومی است که هنرمند قصد انتقال آن را دارد . نکته حائز اهمیت این است که گر چه پیدا کردن محورهای افقی و عمودی در شکل های پیچیده مشکل است اما از اهمیت زیادی برخوردار است. زیرا هر چیزی که روی این محورها قرار بگیرد از اهمیت بیشتری برخوردار خواهد شد .

یکسان سازی و برجسته سازی

با این که قدرت نواحی قابل پیش بینی بیش تر از نواحی غیرقابل انتظار است اما هارمونی و تعادل نقطه ای مقابل ترکیب بندی های پر تنش و غیرقابل پیش بینی است . در روان شناسی به این دو قطب ، یکسان سازی و برجسته سازی می گویند». قرار داشتن یک شی دقیقاً در همانجایی که چشم انتظارش را دارد به یک یکسان سازی می انجامد اما اگر همین شی به نقطه ای کاملاً دور از انتظار منتقل شود تبدیل به یک نقطه برجسته می شود. درست است که برجسته سازی یکی از نقاط قوت ساختار اثر هنری است اما باید بسیار مراقب بود که برجسته سازی با هشپاری همراه باشد زیرا ممکن است آن

قابل توجه مدرسین محترم : حداقل 4 صفحه در هر هفته برای ارایه محتوای درس و یک صفحه برای خلاصه درس و نمونه سولات در نظر گرفته شود.

شی که به خاطر برجسته سازی جایجا شده نه تنها باعث قوت کار نشود که کار را بسیار ضعیف و ابتدایی جلوه بدهد .

انتخاب پایین سمت چپ

چشم هر انسانی به طور ذاتی مایل است بررسی یک میدان بصری را از سمت چپ و پایین آغاز کند و همین دستاویزی برای هنرمندان است که از این مطلب برای تاکید بر شی استفاده کنند. البته این احتمال است که گرایش به سمت چپ به خاطر خط الرسم زبانه‌های لاتین باشد که از چپ به راست است . اما هنوز در کشورهایی مانند ایران که از راست به چپ می نویسند تحقیقی صورت نگرفته تا این مطلب اثبات شود . ترکیب عواملی که در بالا ذکر شد این قدرت را به هنرمند می دهد که آنچه را که می خواهد در اولویت اول اهمیت باشد را در جای صحیح خود قرار دهد . اگر به معابد یونان باستان و تقارن شگفت آنها نگاهی بیندازیم ، می توانیم متوجه پویایی ساماندهی آنان در نظم و ترکیب بندی آنها شویم. تقارن تنها به معنای یکی بودن دو سمت کار نیست و حتی می توان با شکلهایی در اندازه های مختلف هم به تقارن های خوبی دست یافت .

کشش و گروه بندی

یکی از اصول گشتالت مبنی بر وجود قانون کشش در ادراکات بصری است . که به دوجنبه کشیده شدن اشیا به طرف هم و دیگری کشیده شدن امتدادی ناکشیده بین اجزائی از کار است . نیروی کشش در روابط بصری از همین قانون گرفته شده است . در شکل می بینید وقتی یک نقطه داخل مربع است به خاطر تنها بودنش کشش زیادی ایجاد نمی کند اما هنگامی که دونقطه داخل مربع قرار می گیرد این کشش قوی تر می شود اما باز هم به خاطر فاصله زیادشان نسبت به هم کشش ندارند و در آخر وقتی این دونقطه به هم نزدیک می شوند کشش بینشان بیشتر می شود .

مثبت و منفی

مربع ساده ترین بیان بصری مثبت است که حدود و ویژگیهای آن کاملاً روشن است. اما اگر در گوشه این مربع مثبت نقطه ای قرار گیرد تنش بصری ایجاد می کند تا حدی که می تواند تمام حواس بیننده را به خود منعطف کند به گونه ای که حتی مربع به فراموشی سپرده شود. در اینجا نوعی توالی نگاه رخ می دهد که آن را توالی مثبت و منفی می نامند. در کل در ترکیب اشیا هر چیزی که توجه بیننده را به خود جلب کند مثبت تلقی شده و عناصر خنثی تر منفی محسوب می شوند. دید مثبت و منفی در هنر گاهی منجر به نمادهایی بدیع می شود که شاید در نظر اول هر دوجنبه منفی و مثبت آن را نتوان دید ولی با متوجه یکی شدن آن یکی را از یاد می بریم . عناصر دیگری که از نگاه روان شناسانه می توان در فهم زبان بصری استفاده کرد شامل موارد زیر است : هرآنچه بزرگ تر باشد نزدیک تر به نظر می رسد و اگر عناصر کمی روی هم قرار بگیرند اختلاف بعد تشدید می شود . یک شکل روشن در زمینه تیره منبسط می شود و برعکس .

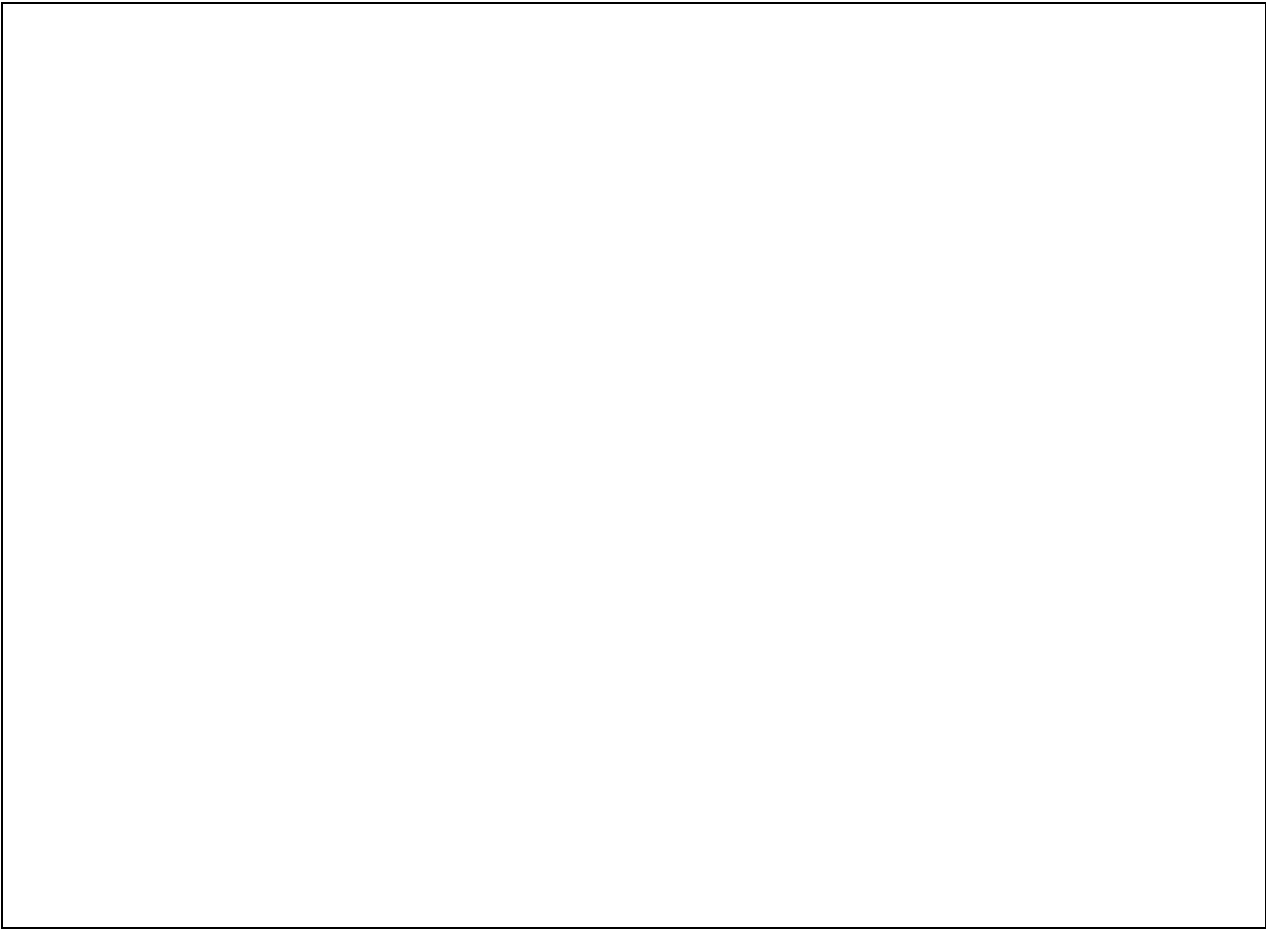
پروژه عملی :

جلسه دهم :

- لطفا در داخل یک کادر مربع در ابعاد 20 در 20 با استفاده از عناصر نقطه ، خط ، سطح ، بافت که در پروژه اول آنالیز گردیده به صورت سیاه و سفید در داخل یک کادر با ادغام این عناصر، یک ترکیب بندی متعادل و زیبا اتود بنزید .
- اتودها به صورت مدادی.
- اجرا نهایی به صورت کولاژ (تکه چسبانی) بر روی مقوای رنگی (اگر یا خردلی ، یا زیتونی یا طوسی) لطفا از زمینه های رنگهای جیغ و اصلی استفاده نگردد .
- ابعاد کار نهایی 20 در 20
- لطفا خلاقیت و خاص بودن و زیبایی را در ترکیب بندی لحاظ نمایید .
- در اجرای نهایی زمینه کادر مقوای 20 در 20 رنگی است و نقطه و خط و سطح و بافت آنالیز شده جلسه اول به صورت سیاه و سفید بر روی مقوای رنگی کولاژ شود.

پایان آموزش جلسه دهم

قابل توجه مدرسین محترم : حداقل 4 صفحه در هر هفته برای ارایه محتوای درس و یک صفحه برای خلاصه درس و نمونه سولات در نظر گرفته شود.

قابل توجه مدرسین محترم : حداقل 4 صفحه در هر هفته برای آرایه محتوای درس و یک صفحه برای خلاصه درس و نمونه سولات در نظر گرفته شود.